

Bilaga 2: Hållbarhetssäkringsmodell Regionalt serviceprogram

Bakgrund

Som ett komplement och förtydligande till den regionala utvecklingsstrategin finns långsiktiga mål och prioriteringar. En av de tre långsiktiga prioriteringarna adresserar hållbarhet, se nedan utdrag ur foldern “Vi har en gemensam målbild för Jämtlands län 2050 – En nytänkande region att leva, verka och utvecklas i.”:

Hållbar utveckling med hänsyn till olika intressen

Näringsliv, människor, miljö. Allt hänger ihop! Därför behöver vi utvecklas hållbart utifrån alla tre dimensioner; socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Ibland står olika mål i konflikt med varandra. Genom att synliggöra detta, så kommer vi tillsammans att arbeta innovativt mot en hållbar utveckling i länet ¹.

Inom projektet Vagar till Hållbar utveckling finns ett insatsområde som handlar om *arbete med att synliggöra målkonflikter*. En del av arbetet med att synliggöra målkonflikter handlar om att testa olika modeller och metoder. En av dessa är: *Testlabb: Hållbarhetssäkring Regionalt serviceprogram*. Hållbarhetssäkring innebär att styra verksamheten mot hållbarhet. Hållbarhetsfrågor ska lyftas, diskuteras och bedömas i en tidig fas. Det handlar om att bredda perspektivet, ställa rätt frågor vid rätt tidpunkt och att identifiera möjliga mål/intressekonflikter.

De prioriterade insatsområden som har identifierats i Region Jämtland Härjedalens Regionala Serviceprogram, är kopplat till olika intressenter som; medborgare, servicegivare och offentliga intressenter. Dessa insatsområden har hållbarhetssäkrats enligt framtagen modell. Modellen för Hållbarhetssäkring bygger på Region Kronobergs ”Hållbarhetssäkring gröna Kronoberg²”. Region Jämtland Härjedalens hållbarhetssäkringsmodell är något förenklad och kopplar tydligare mot den Regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Hållbarhetssäkringsmodellen kan appliceras på större processer, såväl som i det mera vardagliga arbetet. Exempelvis det strategiska arbetet – skriver fram projekt, bygga strategier, bereder ärenden, remisser, samordningsuppdraget – vilka bjuder vi in, vilka samverkar vi med – workshops, processer, låta aktörer mötas.

¹ Vi har en gemensam målbild för Jämtlands län 2050 – En nytänkande region att leva, verka och utvecklas i. [RUS Mål och prioriteringar.pdf \(regionjh.se\)](#)

² [Gröna Kronoberg - Hållbarhetssäkring \(regionkronoberg.se\)](#)

Genomförande

Den 2 september hölls en genomgång av modellen med länets kommuner på Service Z mötet. Under mötet delades deltagarna in i mindre grupper, i syfte att processa fram prioriteringar för regionala serviceprogrammet. I samband med detta fick grupperna i uppgift att applicera modellen på prioriteringarna tidigt i processen. Resultatet av övningen var att deltagarna fick kännedom om modellen, däremot hann grupperna inte genomföra övningarna under den angivna tiden.

Av denna anledning genomfördes hållbarhetssäkringen på separat möten tillsammans med representanter från Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen 17 oktober och 25 oktober

Mötesdeltagarna gick igenom och applicerade modellens olika steg på serviceprogrammets föreslagna mål och insatser. Projektledare för Vägar till hållbar utveckling sammanställde resultatet och fick i uppdrag att titta djupare på de framtagna prioriteringsområdenas påverkan på Agenda 2030 målen.

Resultatet av genomförd hållbarhetssäkring av Regionala serviceprogrammet redovisades för kommunerna, på Service Z mötet den 14 december.

Uppföljning/Nästa Hållbarhetssäkring

Hållbarhetsäkringsmodellen kommer att användas under framtagande av RSP årliga handlingsplan. Modellen kan också ge ett underlag för lärande i samband med utvärdering av tidigare års handlingsplan.

En ny/uppdaterad hållbarhetssäkring bör genomföras i samband med revidering av det regionala serviceprogrammet.

Metod Hållbarhetssäkringsmodellen

Bilden visar 4 steg för hållbarhetssäkring: RUS-säkra, Hållbarhetssäkra, Aktörssäkra och åtgärder

Steg 1. RUS-säkra

Undersök om den tänkta prioriteringen går i linje med den regionala utvecklingsstrategin. Har insatsen positiv/negativ påverkan på RUS? Innehåller insatsen målkonflikter som behöver hanteras kanske krävs några ställningstaganden för att komma vidare?

Steg 2. Hållbarhetssäkra

Påverkar insatsen olika mål för hållbar utveckling, dels positivt/negativt, dels direkt/indirekt.

Identifiera vilka hållbarhetsmål (Agenda 2030 målen) som är mest relevanta för insatsen. Det kan även finnas andra nationella eller regionala mål som har relevans för den specifika insatsen. Krävs några ställningstaganden för att komma vidare?

Steg 3. Aktörssäkra

Identifiera vilka aktörer som påverkas eller påverkar prioriteringen. Vilka är inte här som borde vara här? I denna ingår även att synliggöra deras möjlighet till makt och inflytande, samt om det finns några Målkonflikter/intressekonflikter som behöver hanteras?

Steg 4. Åtgärder

Utifrån tidigare steg ta fram relevanta åtgärder. Exempel på åtgärder kan vara: Minimera den negativa påverkan på biologisk mångfald, eller Öka unga, utlandsfödda kvinnors och mäns tillgång till företagsstöd.